

УДК:631.95:330.322:332

ЕКОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ У КОНТЕКСТІ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ ЗЕМЕЛЬ ПІВДЕННО-ЗАХІДНОЇ ЧАСТИНИ УКРАЇНИ

Т.В. МОВЧАН

Анотація: Інвестиційна політика в галузях економіки формується, виходячи з державної політики в інвестиційній сфері з урахуванням ряду чинників міжнародного, економічного, науково-технічного, екологічного, соціального характеру. Одним з чинників інвестиційної привабливості південно-західного регіону України є екологічна інноваційність – особлива і малодосліджена проблема в економіці природокористування.

Ключові слова: інвестиційна та інноваційна діяльність, екологічна інновація, захист навколишнього природного середовища, екологічні аспекти.

Актуальність. За роки реформ значно скоротився об'єм залучення приватних інвестицій в екологічні проекти і впровадження екологічних технологій. Для цього, на наш погляд, державі потрібно створити сприятливий інвестиційний клімат, основними характеристиками якого є економічна і політична стабільність, низький рівень оподаткування і податкові пільги для інвестицій у високотехнологічні галузі і екологічно чисті технології. Проведення даних заходів підвищить ефективність системи раціонального природокористування. Приданню економіці інвестиційного характеру і орієнтація її на перехід до нової якості економічного зростання передбачає перехід від переважно екстенсивного використання природно-ресурсного потенціалу країни до переважно інтенсивного, заснованого на максимально можливому використанні постійно діючих чинників економічного зростання, що відновлюються, насамперед тих, що виникають внаслідок інвестицій, які використовуються при технічному переозброєнні і модернізації основних фондів. Отже, нашою метою є визначення екологічних аспектів у контексті інвестиційної привабливості земель південно-західної частини України, яскравим прикладом якої є Одеська область.

Стан вивчення проблеми. Соціально-економічні проблеми українського суспільства не можливо розв'язати без розгляду екологічних аспектів функціонування виробничих систем як існуючих, так і новостворених в процесі інноваційного розвитку всіх сфер діяльності людини. Невирішеність екологічних проблем в регіонах призводить до інтеграційного ефекту екологічного дисбалансу більш великого масштабу, до порушення екологічної стійкості значущих територій, які не завжди можуть самостійно вирішити екологічні проблеми в рамках традиційних технологій.

Методика досліджень. З метою удосконалення існуючої системи управління в галузі використання і охорони земель та навколишнього середовища, в Україні почалася адміністративна реформа, метою якої було виявлення нових пріоритетів в управлінні з оптимальним співвідношенням функціонального та галузевих принципів, визначення функцій та запровадження механізмів динамічного розвитку ринкових відносин та соціально-економічного розвитку держави, які створили б можливість ощадливого використання природних ресурсів, гарантували б екологічно-безпечне життя громадянам України [3]. Рациональне використання природних ресурсів і охорона природного середовища повинні розглядатись разом з проблемами оптимального розвитку і розміщення суспільного виробництва. На сторінках наукових, публіцистичних та інших видань питанню інвестиційної привабливості земель міст, сільськогосподарського землекористування регіонів, останні роки приділяється значна увага. Інвестиційна та інноваційна діяльність – вагомий чинник економічної політики держави, від якого залежить стан виробництва, вирішення економічних і соціальних проблем і т.п. Екологічна інноваційність як аспект інвестиційної привабливості південно-західного регіону – це дуже важлива і малодосліджена проблема в економіці природокористування.

Враховуючи мережу природно-заповідних територій, своєрідність географічного положення, природних умов, ресурсного та наукового

потенціалу Одеської області, можна стверджувати, що Одещина є інвестиційно-привабливим регіоном для інвесторів.

Розробка і здійснення екологічних інновацій в Одеському регіоні відноситься до робіт, що проводяться в рамках заходів щодо захисту навколишнього природного середовища, які можуть забезпечити розв'язання проблеми екологізації економіки регіону і стати факторами, що визначають інвестиційну привабливість регіону. Ринкові перетворення, що відбуваються в економіці нашої держави, характеризуються реструктуризацією територіально-галузевих систем управління економікою регіонів, яка позначається на системах управління в галузі використання і охорони земель. В Одеському регіоні існує чимало екологічних проблем, однією з яких є зростання забруднення навколишнього середовища автотранспортом, що пояснюється збільшенням кількості автомобілів, невідповідністю вітчизняних автомобілів сучасним технічним вимогам. Стандарти, що існують в нашій державі відносно викидів автомобільного транспорту значно нижчі, ніж в розвинених країнах, а контроль за їх дотриманням здійснюється слабо. Тому ми пропонуємо підвищити стандарти і посилити контроль за викидами автотранспорту, що сприятиме поліпшенню екологічного становища регіону і з економічної точки зору поповнить бюджет регіону шляхом застосування системи економічних стимулів, яка включає платежі за забруднення, екологічні податки і т.п.

Результати досліджень. В результаті дослідження аспектів виявили, що інформація, яка збирається в регіонах службами Держкомгідромету, Санепіднагляду, Міністерства АПК є не точною і не повною, оскільки технічна база служб, які проводять контроль за якістю природного середовища - малопотужна, відсутнє обладнання для автоматичного стеження. У зв'язку з цим, перспективним напрямом інноваційної діяльності є створення приладів для моніторингу, які ми пропонуємо розробити в регіонах.

Важливою проблемою щодо управління земельними ресурсами в Одеській області, як і в інших областях України є інтенсивне забруднення земель, пов'язане із звалищами побутових та промислових відходів. В обласному

центрі і в регіоні немає споруд для знезараження та утилізації твердих побутових відходів, які відповідали б сучасним вимогам. Територія Одещини виділяється інтенсивним хімічним забрудненням оброблюваних земель, невирішеною проблемою є зберігання добрив і пестицидів. В Україні застосовуються різні обмеження, пов'язані з використанням хімічних речовин і похованням відходів, однак відсутність відповідних законів і фінансових коштів ускладнює контроль за похованням відходів і створює ризик виникнення екологічних бід. Дана проблема має загальнодержавний характер і в значній мірі стосується діяльності господарств Одеського регіону. Земельний фонд господарств представлений неоднорідними за властивостями і родючістю ґрунтами. Надмірні нагромадження в ґрунті хімічних елементів негативно впливають на якість ґрунтів і харчових продуктів, що в свою чергу негативно впливає на життя і здоров'я людини. Пропонуємо посилити контроль за використанням і охороною земель регіону.

Враховуючи проблеми Одеської області розуміємо, що для їх розв'язання необхідне обов'язкове фінансування заходів, джерел прямого залучення коштів недостатньо для забезпечення необхідного економіці України інвестиційного потенціалу. Важливу роль в інвестиційному процесі мають відігравати кошти, залучені на фінансовому ринку.

Висновки. На наш погляд, територіальний підхід до управління в галузі використання і охорони земель заслуговує уважного розгляду, оскільки проблема охорони земель носить масштабний характер. В даній роботі ми відзначили, що Одещина є інвестиційно-привабливим регіоном для інвесторів, але існує ряд невирішених проблем, особливо екологічно-інноваційних. Виявили екологічні проблеми регіону, пов'язані з зростанням забруднення навколишнього середовища автотранспортом, у зв'язку з цим запропонували підвищити стандарти і посилити контроль за викидами автотранспорту, що сприятиме поліпшенню екологічного становища Одеської області. Зробили висновок, що не точність і не повнота інформації з технічної бази служб, які проводять контроль за якістю природного середовища та відсутність

обладнання для автоматичного стеження, вимагають створення приладів для моніторингу, що буде перспективним напрямом інноваційної діяльності. Обґрунтували, що невирішеною проблемою Одеської області є зберігання добрив і пестицидів, інтенсивне забруднення земель, відсутність споруд для знезараження та утилізації твердих побутових відходів, що негативно впливає на життя і здоров'я людини. Отже, щоб не створювався ризик виникнення екологічних бід в регіонах, необхідно заздалегідь попереджати їх: звертати увагу на всі аспекти, приймати відповідні закони і знаходити фінансові кошти для їх розв'язання. На наш погляд, для подолання екологічної кризи доцільним є використання інноваційних процесів, оскільки здійснення процесу створення і використання екологічних інновацій є однією з форм природоохоронних заходів.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Каплан Е.Л., Литовка О.П. и др. Социально-экономические аспекты рационального природопользования в регионе - Л.: Наука.-1989.- 128с.
2. Санто Б. Инновация как средство экономического развития / перевод с венгерского языка.- М.: Прогресс .- 1990.- 296с.
3. Яремчук І.Г. Економіка природокористування: Навчальний посібник/ Тернопільська академія народного господарства. — К.: Пошуково-видавниче агентство "Книга Пам'яті України", 2000. – 429с.
4. Mayda J. Low and ecomanagement // Environmental Awareness: sociology, geography, political science, low and economics. - 1988. - Vol. III - N5 -230-255 p.
5. O'Riordan T. Environmental Science for Environmental Management. - UK: Longman Group Limited, 1995.- 123-130 p.

ЭКОЛОГИЧЕСКИЕ АСПЕКТЫ В КОНТЕКСТЕ ИНВЕСТИЦИОННОЙ ПРИВЛЕКАТЕЛЬНОСТИ ЗЕМЕЛЬ ЮГО-ЗАПАДНОЙ ЧАСТИ УКРАИНЫ

Т.В. МОВЧАН

Аннотация: Инвестиционная политика в отраслях экономики формируется, исходя из государственной политики в инвестиционной сфере с

учетом ряда факторов международного, экономического, научно-технического, экологического, социального характера. Одним из показателей инвестиционной привлекательности юго-западного региона Украины является экологическая инновация – особая и малоисследованная проблема в экономике природопользования.

Ключевые слова: инвестиционная и инновационная деятельность, экологическая инновация, защита окружающей среды, экологические аспекты.

EKOLOGICAL ASPECTS IN CONTEXT OF INVESTMENT
ATTRACTIVENESS OF THE SOUTH-WESTERN REGION OF UKRAINE

T.V. MOVCHAN

Summary: Investment policy in the sphere of economy is formed starting from the state policy in investment sphere with taking into account a number of parameters of international, economical, scientific and technical, ecological, social character. One of the parameters of investment attractiveness of the south-western region of Ukraine is ecological innovation – specific and insufficiently known problem in economy of nature management.

Key word: investment and innovation activity, ecological innovation, preservation of natural environment, ecological aspects.